

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: **1/ D.**, S., **2/ M.**, S., oboch zastúpených JUDr. D., advokátom so sídlom v B., proti odporkyni: **N.**, s.r.o., IČO: X., so sídlom v B., **o nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 6 C 238/2009, o dovolaní navrhovateľov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. augusta 2009 sp. zn. 12 Co 126/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V uznesením z 8. júla 2009 č.k. 6 C 238/2009-55 zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia (§ 74 a nasl. O.s.p.), ktorým sa navrhovatelia domáhali, aby súd do právoplatného skončenia konania o žalobe na zaplatenie dlžnej sumy zakázal odporkyni previesť alebo postúpiť akúkoľvek pohľadávku alebo jej časť na tretiu osobu a aby jej zároveň zakázal zriadiť záložné právo k akejkoľvek jej pohľadávke alebo jej časti v prospech tretej osoby. Odporkyni nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že navrhovatelia neosvedčili základné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia (predovšetkým nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy, pravdepodobnosť nároku a skutočnosti odôvodňujúce obavu z ohrozenia alebo zmarenia výkonu rozhodnutia).

Na odvolanie navrhovateľov Krajský súd v Bratislave uznesením z 11. augusta 2009 sp. zn. 12 Co 126/2009 napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil a odporkyni nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdzujúci výrok odôvodnil tým, že súd prvého stupňa založil rozhodnutie na správnom závere, v zmysle ktorého navrhovatelia

nepreukázali existenciu procesných predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia. Neosvedčili najmä naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, a ani to, že by im bez tejto úpravy hrozilo nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy (ničím nebol osvedčený ani len úmysel odporkyne nakladať s jej pohľadávkami týkajúcimi sa projektu T.). Z uvedených dôvodov vecne správne uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.).

Uznesenie odvolacieho súdu napadli dovolaním navrhovateľa. Podľa ich názoru im v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). K tejto procesnej vade došlo tým, že „súd vykonal dôkaz, s ktorým ich neoboznámil“ (malo ísť o výpis z obchodného registra na internete vyhotovený v čase rozhodovania súdu prvého stupňa). Podľa názoru dovolateľov obsahuje tento výpis skutočnosti, o ktorých nevedeli a ktoré boli spôsobilé privodiť pre nich priaznivé rozhodnutie (poukázali na to, že podľa tohto výpisu už 27. februára 2008 boli na obchodné podiely spoločníkov odporkyne zriadené záložné práva v prospech Slovenskej sporiteľne, a.s.). Dovolateľa vyslovili názor, že súd neoboznámením účastníkov konania s tým, že vykonal uvedený dôkaz, porušil zákon a účastníkom odoprel právo vyjadriť sa k vykonanému dôkazu (§ 123 O.s.p.). Súdy tiež nesprávne vyhodnotili skutkový stav a rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci. Z uvedených dôvodov navrhovateľa žiadali dovolaním napadnuté uznesenie zrušiť a „nariadiť predbežné opatrenie“ v zmysle ich návrhu.

Odporkyňa vo vyjadrení k dovolaniu poukázala na to, že predmetný výpis z obchodného registra obstaral súd z vlastného podnetu ako verejne prístupnú informáciu z internetovej stránky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Takáto informácia (ktorú mohli bez problémov získať aj navrhovateľa) nie je dôkazom a obstaraná nebola v procese dokazovania. Postup súdov nemal za následok dovolateľmi vytýkanú procesnú vadu konania a napadnuté rozhodnutie je vecne správne. Dovolanie žiadala „zamietnuť“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; tieto ustanovenia ale neplatia, ak ide (o.i.) o uznesenie o predbežnom opatrení (viď § 239 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie navrhovateľov smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o predbežnom opatrení; dovolanie proti nemu je v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. neprípustné.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež na povinnosť odvolacieho súdu skúmať vždy, či v konaní nedošlo k procesnej vade konania spôsobujúcej zmätočnosť, skúmal dovolací súd, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým nie je dovolanie v zmysle § 239 O.s.p. prípustné. Právne relevantné nie je však samo tvrdenie dovolateľa, že k vade takejto povahy došlo, ale iba zistenie, že konanie je ňou skutočne zaťažené.

Dovolatelia netvrdili, že by konanie bolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a vada tejto povahy ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

V dovolaní sa namieta, že postupom súdov došlo k odňatiu možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny (vadný) postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia ochrany jeho práv.

Podľa § 74 ods. 1 môže súd pred začatím konania nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Pri nariadovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o predbežnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 120 a nasl. O.s.p.). Pre nariadenie predbežného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Pre účely preskúmvanej veci treba zdôrazniť, že v dôsledku osobitnej povahy konania a rozhodovania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nie je potrebné dbať na tie formálne požiadavky, ktoré zákon predpisuje pre proces dokazovania vytvárajúci podklady pre rozhodnutie vo veci samej. Keďže sa procesné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia iba osvedčujú, a to spravidla listinami, nie je súd pred rozhodnutím o predbežnom opatrení povinný vytvoriť účastníkom konania procesnú možnosť vyjadriť sa k obsahu listín, z ktorých vyvodzuje závery o predpokladoch pre nariadenie predbežného opatrenia.

Procesný postup súdov v danej veci zodpovedal vyššie uvedenej povahe konania a rozhodovania o predbežnom opatrení. Súd v súlade so zákonom a po zohľadnení osobitnej povahy rozhodovania o predbežnom opatrení nepristúpili k vykonaniu „dokazovania“ (ani listinou – výpisom z obchodného registra na internete) a správne považovali za postačujúce, či sú osvedčené skutočnosti významné pre rozhodnutie o predbežnom opatrení. Nebolo povinnosťou súdov oboznámiť navrhovateľov s výsledkom „dokazovania“ a navrhovatelia ani neboli procesne oprávnení vyjadrovať sa k „vykonanému dôkazu“. Súdom preto nemožno vytýkať, že by ich procesný postup bol nesprávny a vedúci k vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Argumentáciou, že v danom prípade súdy nerozhodli správne, pokiaľ nezohľadnili, že boli splnené všetky predpoklady pre nariadenie navrhovaného predbežného opatrenia (§ 74

ods. 1 O.s.p.), dovolatelia z hľadiska obsahového namietajú, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Keďže právnym posúdením veci súd neznemožňuje účastníkovi realizáciu žiadneho jeho procesného práva, nie je nesprávne právne posúdenie veci procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a nezakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Nesprávne právne posúdenie je relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorý však možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nešlo).

Pre úplnosť – k formuláciám v dovolaní, ktoré nasvedčujú, že dovolatelia namietajú aj nesprávne hodnotenie „dôkazov“ – dovolací súd dodáva, že v prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov (vtedy, keď súd vykonáva dokazovanie) nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Nesúhlas dovolateľa s vyhodnotením dôkazov súdom nie je ani dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. (viď tiež R 42/1993).

Dovolatelia tiež naznačujú, že napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne preskúmateľné. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je ale judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď R 111/1998) považovaná za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (teda nie vady konania v zmysle § 237 O.s.p.). Takáto procesná vada je síce relevantným dovolacím dôvodom (ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), sama osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade je dovolanie navrhovateľov v zmysle § 239 O.s.p. procesne neprípustné a že prípustnosť ich dovolania nemožno vyvodit' ani z § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto odmietol toto dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnej odporokyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti navrhovateľom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. decembra 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková